

Kommentaar: Kes on Monika ristiema?

18. detsember 2010

Kindlasti seostub meil veel mõnda aega Monika nimega äsja Eestimaal möllanud lumetorm. Nii nagu miljonite ameeriklaste mällu on Andrew, Ivan või Jeanne jäädvustunud 2005. aasta tapjate orkaanidena. Kas aga teate, kust on pärit äsjase lumetormi nimi? Pikka aega oli komme nimesid panna vaid orkaanidele-taifuunidele, mis valdavalt tegutsesid troopilistel laiustel. Raha eest ristiisaks ja ristiemaks 1954. aastal

Ain Kallis. Foto: PP

hakkas Saksa naissünoptik Karla Wege (mõnel maal on Karlad naised!) panema ka täiesti tavalistele madal- ja kõrgrõhkkondadele nimesid. Alguses said rohkem pahandust tekitavad tsüklonid naistenimesid, aga rahulikumad antitsüklonid meestenimesid. Pärast feministide sekkumist otsustati, et ühel aastal (nagu tänavu) on kõik tsüklonid naissoost ja antitsüklonid meessoost; järgmisel aastal aga vastupidi. Näiteks tõi äsja tugevat tuult ja laia lund siia poole Monika, päikest näitas viivuks Peter.

Ilmast ilma on vist kõikjal üle ilma ilmategijail rahaga kitsas. Kaheksa aastat tagasi tuli just seetõttu Berliini Vabaülikooli sünoptikul Thomas Dümmelil hiilgav idee hakata õhurõhkkondadele ristiisaseid (-emasid) leidma. Muidugi raha eest. Tsükloneid hinnati odavamateks (neid on Euroopas aastas keskmiselt 160, antitsükloneid 55). Tsükloni nime eest tuleb välja käia 199 eurot, kõrgrõhkkondade hind on sada eurot kõrgem. Äriidee oli hea ja raha muudkui kogunes. Vaid üks näide. 2005. aasta jaanuarikuise uputuse, pimeduse ja metsalangetuse tõi meile tugev torm Erwin, nimetatud kellegi Erwin Kohli järgi; talle järgnes paari päeva pärast peaaegu sama kõva tegija Gero (ristiisaks Gero Thieme). Muide, äsjase 2010. detsembri lumetormi ristiema õiguse ostis endale keegi Monika Pfrengle-Sewing.

Kuidas nime osta? Umbes keskmise kuupalga eest saaksime kõik Euroopa kaardile – mõni pikemaks, mõni lühemaks ajaks.

Nimepanek võib osutuda ohtlikuks. Kes soovib näha oma pandud nimega õhukeerist Euroopa kaardil, peab arvestama sellega, et järgmise aasta rõhkkonnad on «välja müüdud» ehk oma nime juba saanud.

Eespool nimetatud ülikooli meteoroloogiainstituudis (aadressil <http://www.met.fu-berlin.de/wetterpate/>) alustatakse nimemüüki tavaliselt oktoobri alguses. Tuleb arvestada ka sellega, et 2011. aastal on «tegijad» meessoost, aga 2012. aastal jällegi naissoost!

Üldiselt on selline nimepanek kaunis ohtlik tegevus – meenutagem vaid Austraalia meteoroloog Clement Wragge'i saatust.

Kui saja aasta eest tekkis sealse valitsusel raskusi ilmteenistuse rahastamisega, hakkasid riiki «ründama» ministrite nimedega tsüklonid. See oli suur viga. orkaanide ristiisa lasti föderaalteenistusest lahti.